

CHAPTER 1

แนวคิดและทฤษฎีนวัตกรรม เพื่อธุรกิจและสังคม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แก่นเพชร ศรานนท์
วิทยาลัยนวัตกรรมและการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

“นวัตกรรม” มีผลต่อ **ธุรกิจและสังคม** อย่างไร?

นวัตกรรม (Innovation) มีรากศัพท์มาจาก innovare ในภาษาลาติน แปลว่า ทำสิ่งใหม่ขึ้นมา การนำเสนอแนวความคิดใหม่หรือการใช้ประโยชน์จากสิ่งที่มีอยู่แล้วมาใช้ในรูปแบบใหม่ เพื่อทำให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ หรือก็คือ “การทำในสิ่งที่แตกต่างจากคนอื่น โดยอาศัยการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ (Change) ที่เกิดขึ้นรอบตัวเราให้กลายมาเป็นโอกาส (Opportunity) และ ถ่ายทอดไปสู่แนวความคิดใหม่ที่ทําให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม” แนวความคิดนี้ได้ถูกพัฒนาขึ้นมาในช่วงต้นศตวรรษที่ 21 โดยจะเน้นไปที่การสร้างสรรค การวิจัยและพัฒนาทาง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอันจะนำไปสู่การได้มาซึ่ง **“นวัตกรรมทางเทคโนโลยี (Innovation Technology)”**

Toffler (1980) ให้ความหมายของนวัตกรรมไว้ว่า นวัตกรรม เป็นการผสมผสาน ระหว่างเครื่องมือกล และเทคนิคต่าง ๆ ที่มี 3 ลักษณะประกอบกัน ได้แก่

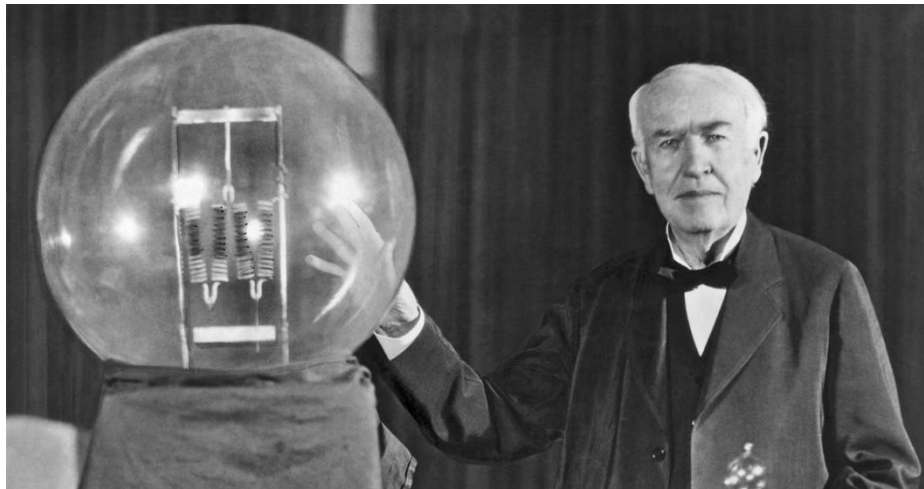
- 1) จะต้องเป็นการ สร้างสรรค์ขึ้นใหม่ (creative) และเป็นความคิด ที่สามารถปฏิบัติได้(feasible idea)
- 2) จะต้อง สามารถนำไปใช้ได้ผลจริง (practical application)
- 3) มีการเผยแพร่ออกสู่ชุมชน (Distribution)

นวัตกรรมเพื่อสังคม (Social Innovation)

หมายถึง กิจกรรม ผลิตภัณฑ์ หรือบริการใหม่ ที่มุ่งตอบสนองความต้องการของสังคมเป็นหลัก โดยมีการพัฒนาและเผยแพร่ผ่านองค์กรเพื่อสังคม ซึ่งมีส่วนช่วยในการพัฒนาสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม เพื่อเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการช่วยยกระดับคุณภาพชีวิต หรือเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นในสังคม มีผลกระทบในระดับชุมชน หรือส่งผลกระทบเป็นวงกว้าง

ความเข้าใจผิดเกี่ยวกับนวัตกรรม

× “สิ่งประดิษฐ์” คือนวัตกรรม

ความเข้าใจผิดเกี่ยวกับนวัตกรรม

จุดเริ่มต้นของนวัตกรรมเกิดจาก “การวิจัยและพัฒนา”

- ✘ การค้นพบโดยบังเอิญ
- ✘ คู่ค้า/เครือข่าย
- ✘ ภาวะวิกฤต
- ✘ สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป
- ✘ กฎระเบียบที่เปลี่ยนแปลง

ความเข้าใจผิดเกี่ยวกับนวัตกรรม

✘ นวัตกรรม **ต้องใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย**

ความเข้าใจผิดเกี่ยวกับนวัตกรรม

✘ นวัตกรรมต้องไม่ลอกเลียนแบบ

จุดเริ่มต้นของ “นวัตกรรม”

มุมมองคนทั่วไป General Perception

สิ่งใหม่
(Something New)

- ผลิตภัณฑ์ (Product)
- บริการ (Service)
- กระบวนการ (Process)

ตลาด
(Market)

จุดเริ่มต้นของ “นวัตกรรม”

จากสิ่งประดิษฐ์
Departure from Invention

สิ่งประดิษฐ์
Invention
+
ความรู้
Insight

หลอมรวม
(Intersection)

การสร้างคุณค่า
Value Creation

- เชิงสังคม (Social)
- เชิงเศรษฐกิจ (Economic)

จุดเริ่มต้นของ “นวัตกรรม”

จากความคิดสร้างสรรค์
Departure from Creativity

แนวคิดใหม่ Idea

ประยุกต์ใช้จริง
Implementation

- คุณค่าใหม่ (New Value)
- จากการผสมผสานของสิ่งที่มี (Combination of existing things)

องค์ประกอบสำคัญของ “นวัตกรรม”

Knowledge

ความรู้
Knowledge

Design Thinking

ความคิดสร้างสรรค์
Creativity

Business Model
Canvas

คุณค่า
Value

ประเภทของ“นวัตกรรม”

นวัตกรรมผลิตภัณฑ์

3M

นวัตกรรมกระบวนการ

Google

ebay

amazon.com

นวัตกรรมบริการ

Southwest

NESPRESSO

KICKSTARTER

นวัตกรรมทางรูปแบบธุรกิจ

ระดับของ“นวัตกรรม”

1 Incremental Innovation

นวัตกรรมที่เกิดจากการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงจากสิ่งที่เป็นปัจจุบัน เช่น การเปลี่ยนกระบวนการหรือการลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้จะช่วยลดเวลาลดต้นทุนหรือในบางกรณีอาจสามารถสร้างตลาดใหม่ได้ เช่น การเปลี่ยนแพ็คเกจผลิตภัณฑ์ให้ดึงดูดลูกค้าและใช้ง่ายมากขึ้น เป็นต้น

นวัตกรรมประเภทนี้คล้ายกับนวัตกรรมแบบยั่งยืนที่มีการพัฒนาทีละเล็กละน้อย และต่อยอดออกมาเป็นนวัตกรรมที่ดีกว่า โดยเน้นความต้องการของผู้บริโภคและธุรกิจมากกว่าเทคโนโลยี

ระดับของ“นวัตกรรม”

2

Breakthrough Innovation

นวัตกรรมที่**เกิดขึ้นใหม่**และสามารถสร้างผลกระทบ (Disrupt) ต่อธุรกิจ เช่น การเกิดขึ้นของ Smartphone ที่ส่งผลกระทบต่อขายโทรศัพท์มือถือแบบเดิมและยอดรายได้จากบริการส่งข้อความ (Message) ที่ลดลง

ระดับของ“นวัตกรรม”

3 Business Model Innovation

นวัตกรรมที่เกิดจากการปรับปรุงกระบวนการภายในจนเกิดเป็นรูปแบบใหม่ของการดำเนินธุรกิจ เช่น ผู้ผลิตคอมพิวเตอร์รายหนึ่งได้สร้างรูปแบบการผลิตแบบ "Build-to-order" ที่ลูกค้าสามารถกำหนด specification ของคอมพิวเตอร์ที่ต้องการได้เอง ทำให้บริษัทสามารถลดต้นทุนการขายผ่านร้านค้าปลีก

ระดับของ“นวัตกรรม”

4 New Venture Innovation

นวัตกรรมที่ **เปลี่ยนแปลงธุรกิจเดิมอย่างสิ้นเชิง** ซึ่งต้องมีทั้งการปรับทักษะการทำธุรกิจและการเข้าสู่ตลาดใหม่เช่น ผู้ผลิตปากกาลูกสูบขึ้นชื่อดังในอดีตที่โดน **disrupt** ทำให้ธุรกิจต้องปรับตัวโดยเข้าสู่อุตสาหกรรมผลิตไฟแช็กและมีดโกนหนวดแทนเพื่อรักษาระดับรายได้ของบริษัท

INNOVATION

นวัตกรรมและความยั่งยืนของธุรกิจ

“

นวัตกรรม สิ่งใหม่ที่เกิดจากการ
ใช้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์ที่มี
ประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม

”

การพัฒนา นวัตกรรม จึงทำได้หลายรูปแบบ ทั้ง การคิดค้นด้วยบริษัทเองหรือการ
ปรับเปลี่ยนจากสิ่งที่เป็นหรือมีอยู่ เพื่อให้การดำเนินงานดียิ่งขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น
โรงงานอุตสาหกรรมมีการจัดวางตำแหน่งอุปกรณ์ใหม่เพื่อลดการจราจรภายในโรงงาน
หรือสำนักงานปรับลดขั้นตอนการทำงาน เพื่อให้การดำเนินงานรวดเร็วยิ่งขึ้น เป็นต้น

Any Questions?

